

Det er nå mere enn 3 uker siden nazistene foretok masseavskjedigelsene og arrestasjonene i Oslo og Akër kommuner.

Hvordan går arbeidet nå? Det knirker nok på mange steder i maskineriet som rimelig kan være når så mange funksjonærer blir fjernet og når nazistene ved sin aksjon reduserer arbeidslysten hos de som er igjen. Det er ikke bare nazistene dette går ut over. Det blir også følbart for det store publikum. Det er ikke til å unngå at det er utelukkende nazistene som har skylden for det hele.

Men noen funksjoner bør ikke lammes, bl.a. den del av jordstyrets arbeid som gjelder mataukæen. Det kan føles bittært at en av hensyn til de nødvendige forsyninger til befolkningen må utføre noe av det arbeide en avskjediget har gjort, men det er desverre ikke til å unngå. Husk: Det gjelder ikke annet arbeide enn det som er helt nødvendig for forsyningene.

Nazistenes "omsorg" for de avskjedigede funksjonærer. Det ser ut til at nazistene nå synes synd på de funksjonærer som er avskjediget og dermed blitt arbeidsledige. Endel av dem har fått gratis opphold i fengsel, de andre ser det nå ut til at partiet vil "forsørge" ved å utskrive dem til arbeidsinnsats.

Vi roper et varsko: Det er ikke godt å vite på hvilken måte "utskrivningen" vil foregå. Kanskje det blir om natten.

NORSK OG AMERIKANSK DEMOKRATI.

Enhver vet hva demokrati er. Det er folkestyre. Folket bestemmer hvorledes det skal styres og peker ut dem som skal styre. Det er for dette demokrati vi kjemper, ogmet av de få etterkrigsmålene vi er enige om, er at vår styreform skal være demokratisk. Imidlertid kan det være av interesse å se litt nærmere på begrepet demokrati. Det behøver ikke være identisk med det styresett vi hadde i Norge før okkupasjonen. I De Forenede Stater er styreformens minst like demokratisk som i Norge, men på mange måter gir demokratiet seg andre utslag. Kommunal-Nytt har funnet at det kanskje kunne være av interesse å gi en oversikt over de viktigste ulikheter. Vi tar intet standpunkt og det får stå enhver av leserne fritt å finne ut om det er trekk i det amerikanske demokrati som med fordel kunne omplantes til Norge. Redogjørelsen for amerikanske forhold bygger på de svenske økonomer Alva og Gunnar Myrdals bok "Kontakt med Amerika". Et av de vanligste ord i amerikansk demokrati er "leadership". Det får vel nærmest oversettes med ledelse, og en nordmann får straks bange anelser og tenker på "fører" og nazisme. Med dette er en misforståelse. Det amerikanske demokratiet som bygger på opplysningstidens filosofi er dypt forankret i den enkelte amerikaners sinn. Oppdragelsen og hele kulturlivet har gjort at demokratiet er blitt en ganske annen levende realitet for den jevne amerikaner enn for nordmannen. Han er seg vel bevisst sine demokratiske rettigheter og er ikke villig til å gi slipp på en töddel av dem. Men hvis en mann blir valgt til et ombud, så skal han også i det begrensede tidsrom valget gjelder, få slike arbeidsvilkår at han blir i stand til å utrette noe. Han skal få ledelsen og andre skal støtte ham lojalt. Derfor peker amerikanerne som oftest ut en enkelt mann til å løse en oppgave, der hvor vi betjener oss av en komite. De er ikke reddø for å legge meget makt i hendene på en mann. Noen utglidning mot nazisme fører dette ikke til. Ordningen er basert på frie valg, og den valgte står hele tiden i søkelyset fra en fri og våken presse. Denne særpregethet ved det amerikanske demokrati - at det for et bestemt tidsrom er villig til å legge stor makt i hendene på en mann - er så meget eiendommeligere når man ser den på historisk bakgrunn. I de fleste andre land har folkerepresentasjonen skrittvis øket sin innflytelse på bekostning av et opprinnelig eneveldig byråkrati. Det amerikanske demokrati bygger derimot på en revolusjon og selve byråkratiet har derfor ingen annen bakgrunn enn parlamentarismen. Det har derfor ingen ting å gjøre med autoritært styre, når man legger stor myndighet til en mann.